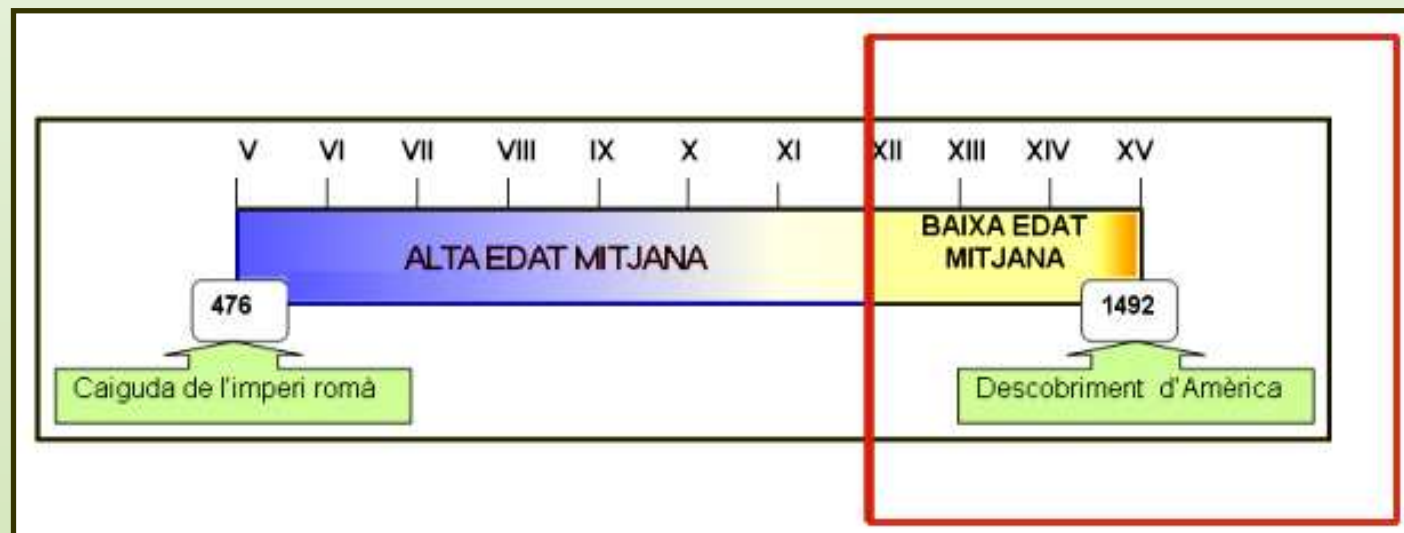

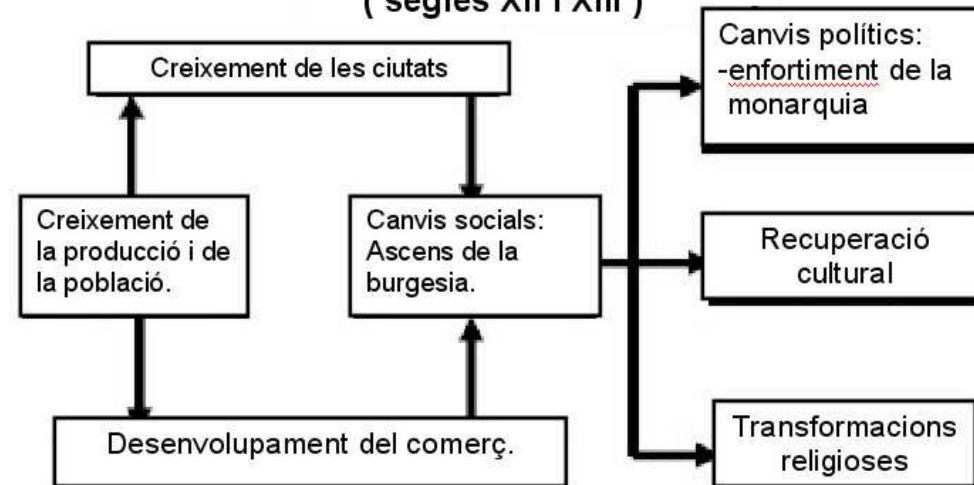
LA BAIXA EDAT MITJANA

LA BAIXA EDAT MITJANA

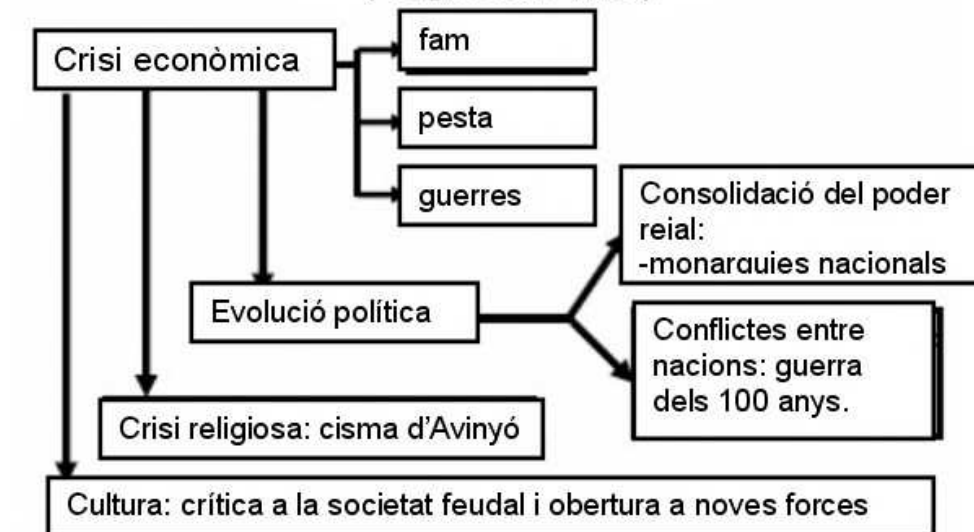
BAIXA EDAT MITJANA

(segles XII i XIII)

BAIXA EDAT MITJANA

(segles XIV i XV)

L'EUROPA FEUDAL. Poders i conflictes

Des de l'Alta Edat Mitjana els conflictes van ser freqüents:

- Revoltes de pagesos contra senyors.
- Guerres dels reis europeus, ajudats per nobles i cavallers, per estendre els seus dominis.
- Croades impulsades pels estats europeus per conquerir terres de Palestina en mans dels musulmans (1095 i 1276).

Font 2. Escena de la conquesta de Jerusalem pels croats.

EUROPA AL SEGLE XIII

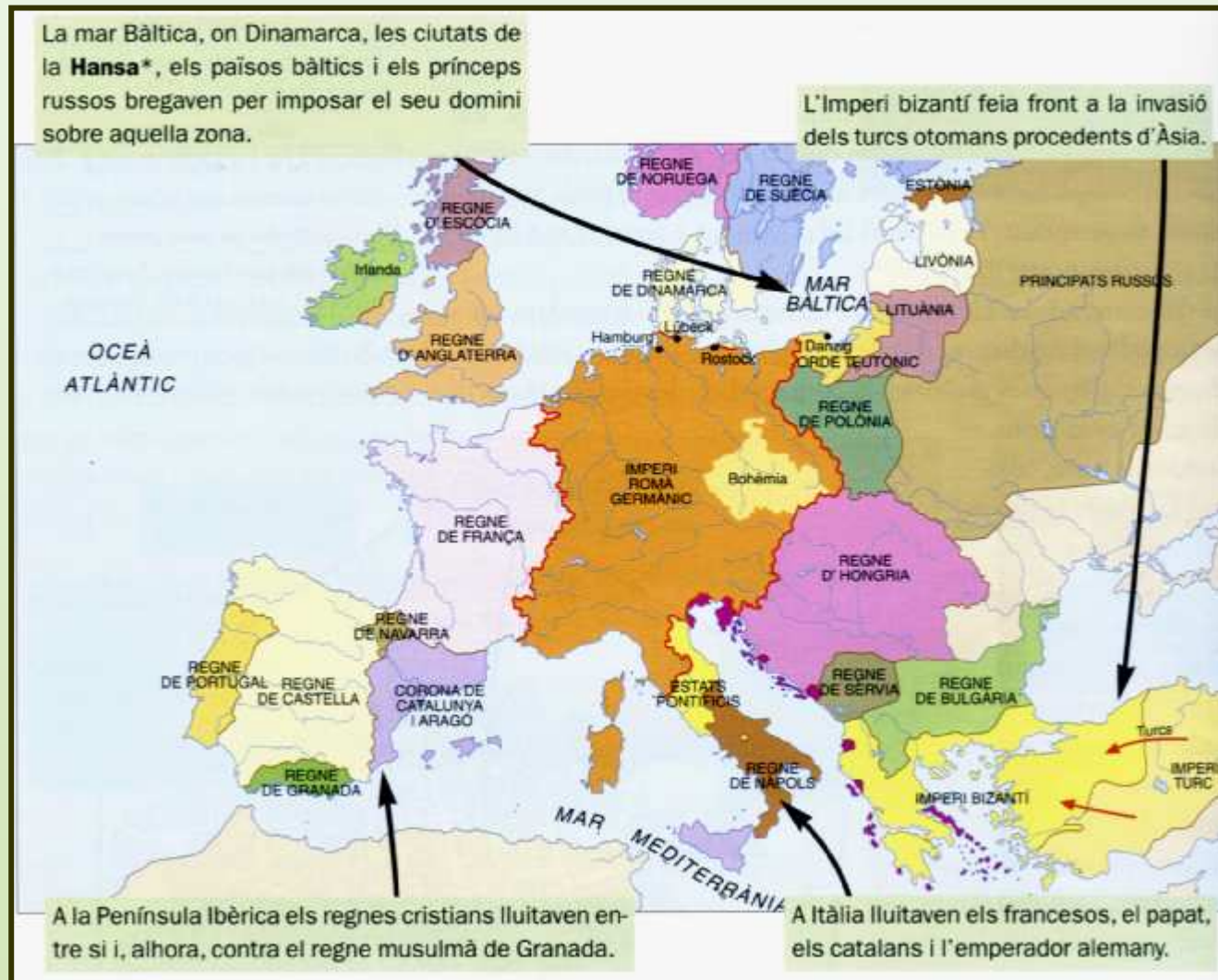
Europa continuava dividida en molts estats, però cap era clar dominador del continent.

Després de la desaparició de l'imperi carolingi, es va crear al centre d'Europa l'Imperi germànic.

Anglaterra i França començaven a ser Regnes poderosos.

EUROPA AL SEGLE XIII. Focus de tensió

Hansa: Aliança de ciutats del nord d'Alemanya, dels Països Baixos, Prússia, Estònia, Lituània...

EL FENOMEN URBÀ

Cap al segle XI les ciutats d'Europa van començar a créixer. Aquest fenomen va ser paral·lel a un augment del comerç, al creixement natural de la població i a l'arribada dels pagesos que fugien del feudalisme.

EL CREIXEMENT DE LES CIUTATS

Les grans ciutats es localitzaven en rutes comercials o en ports. A partir dels segle XI , les ciutats de la Mediterrània, el mar del Nord i la mar Bàltica van créixer molt.

MERCATS I FIRES

Mercats: Els pagesos propers a les ciutats hi venien els seus productes.

Fires: Eren reunions de mercaders de diferents països per fer intercanvis a l'engròs. A més a més, hi acudien banquers, notaris, joglars, saltimbanquis...

LES CIUTATS I EL FEUDALISME

Les grans ciutats restaven lliures de feudalisme. La majoria estaven governades per monarques. Ciutats i reis es van aliar contra les ambicions dels senyors feudals.

LES CIUTATS

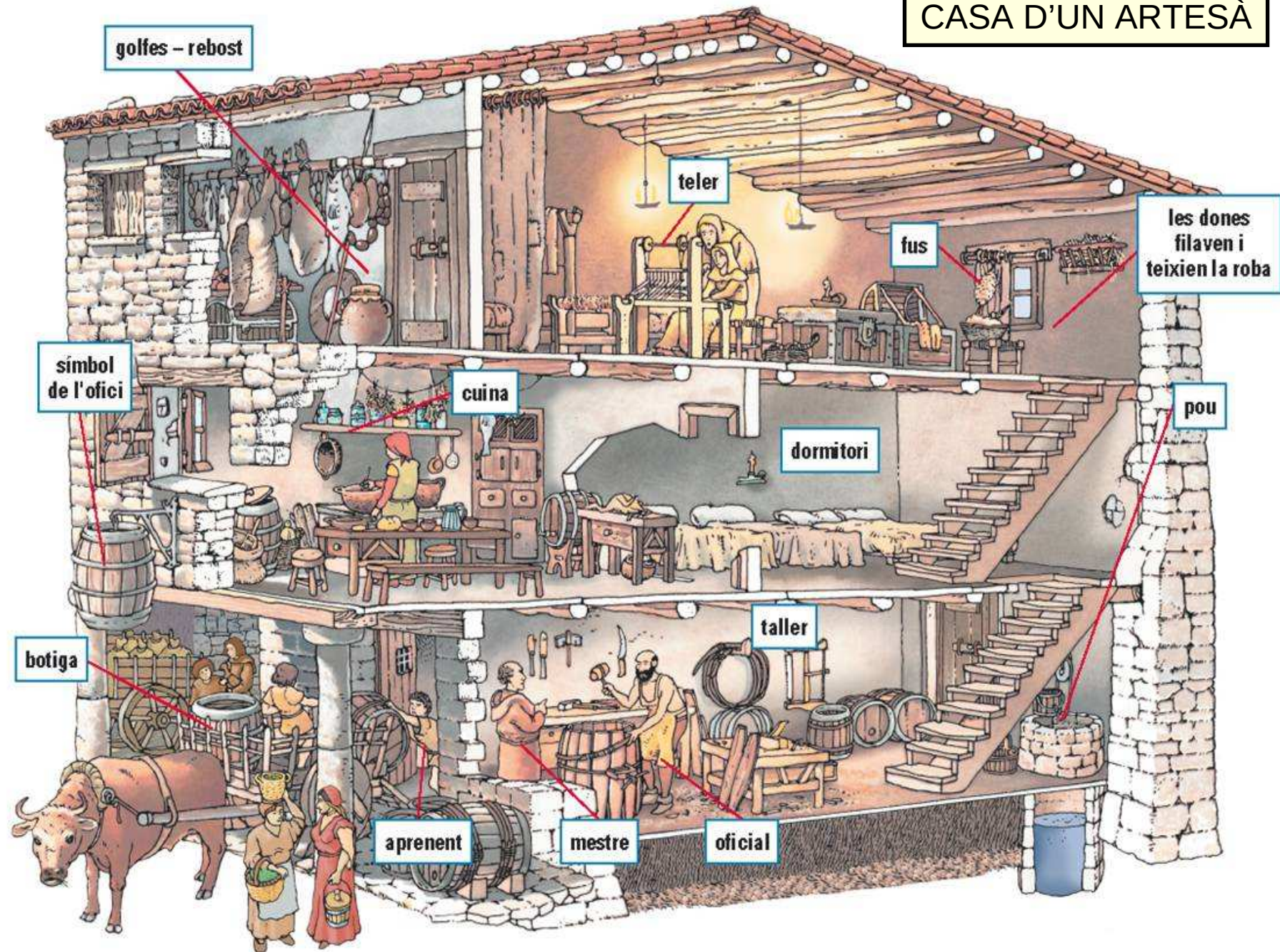
A mesura que augmentava la població de les ciutats es construïen nous barris fora de les muralles anomenats **burgs**.

Característiques de les ciutats:

- Els carrers eren estrets, sense empedrar i no tenien clavegueres. La manca d'higiene afavoria les epidèmies.
- La majoria de cases eren de fusta, afavorint els incendis.
- Estaven habitades per **burgesos** (notaris, mercaders, comerciants, artesans...), **pagesos**, **clergues** i **captaires**.

CASA D'UN ARTESÀ

EL NAIXEMENT I L'EXPANSIÓ DE CASTELLA, LLEÓ, NAVARRA I ARAGÓ (VIII-XIII)

La Península en el año 800

La Península en el año 1008

Conquista musulmana de la Península Ibérica

Independencia del Condado de Castilla

Unión definitiva de Castilla y León

1469 → matrimonio de Fernando de Aragón e Isabel de Castilla
1479 → unión dinástica de Castilla y Aragón
1492 → conquista de Granada por parte de Castilla
1512 → anexión de Navarra a Castilla

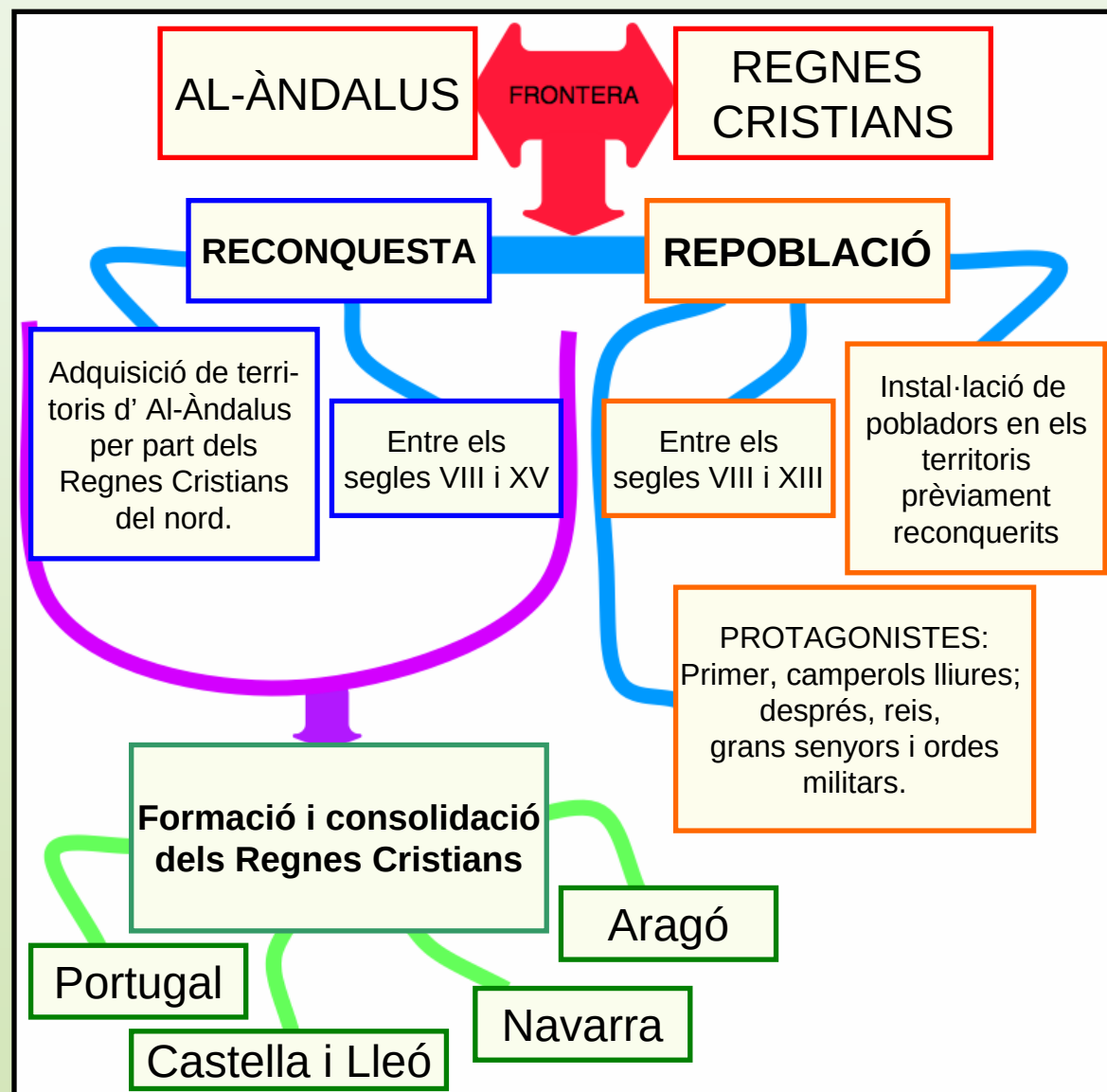
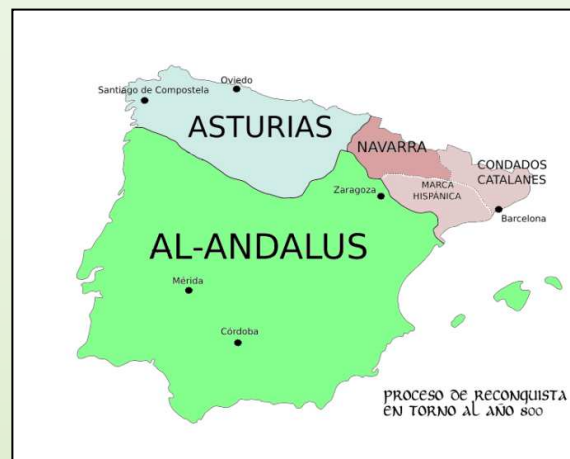
Reinos de Taifas

Los Cinco Reinos

EL NAIXEMENT I L'EXPANSIÓ DE CASTELLA, LLEÓ, NAVARRA I ARAGÓ (VIII-XIII)

LA FORMACIÓ DELS REGNES HISPÀNICS

REINOS DE LA PENÍNSULA IBÉRICA
EL 1 DE ENERO DE 1492

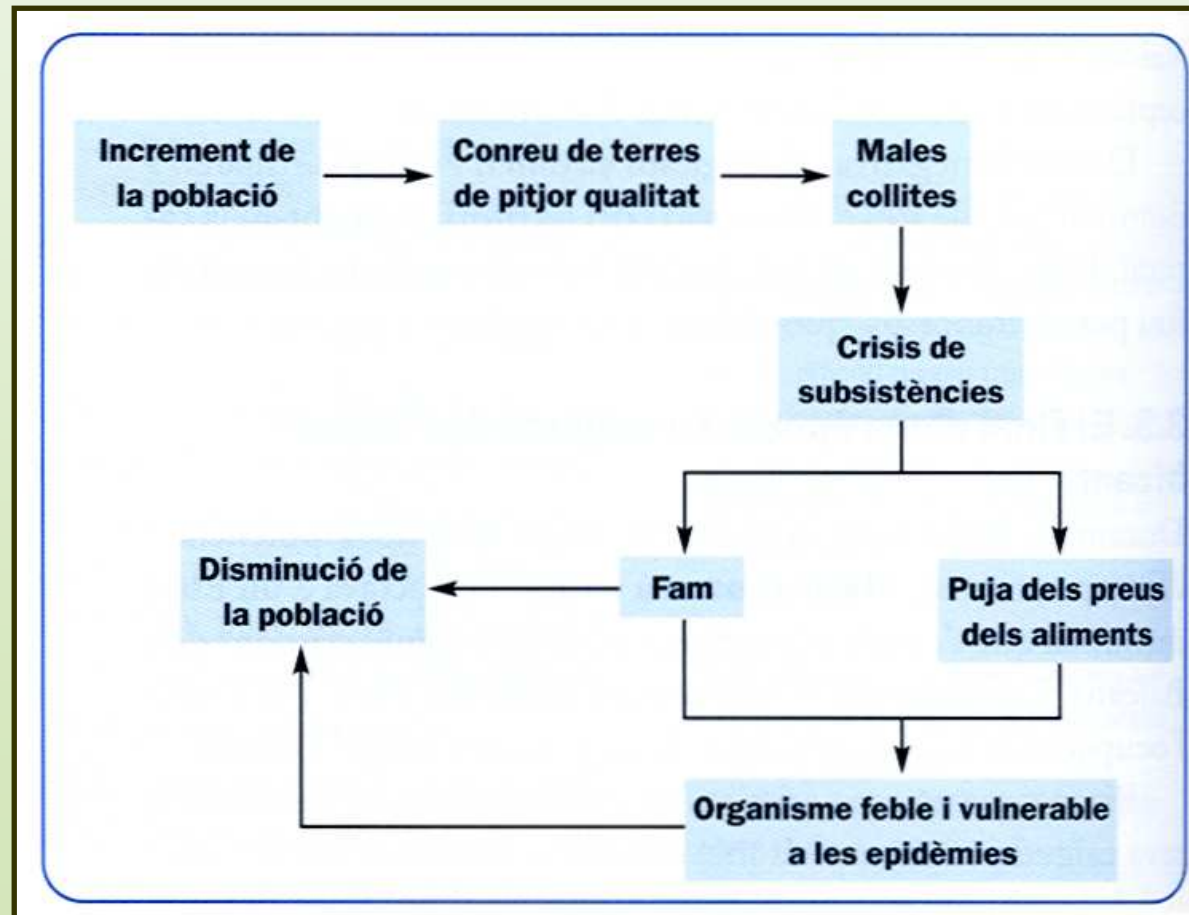
EUROPA EN CRISI

El període d'expansió econòmica fou bruscament interromput a mitjans del segle XIV .

CARACTERÍSTIQUES DE L'EXPANSIÓ	CARACTERÍSTIQUES DE LA DEPRESSIÓ
• Creixement de la població • Augment del consum • Increment de la població • Ampliació del comerç • Expansió territorial	• Disminució del nombre d'habitants • Reducció del consum • Estancament o disminució de la producció • Estancament o disminució del comerç • Pèrdua de força militar

LA CRISI DEMOGRÀFICA

La fam, la pesta i la guerra van ser les causes de la crisi demogràfica de la Baixa Edat Mitjana.

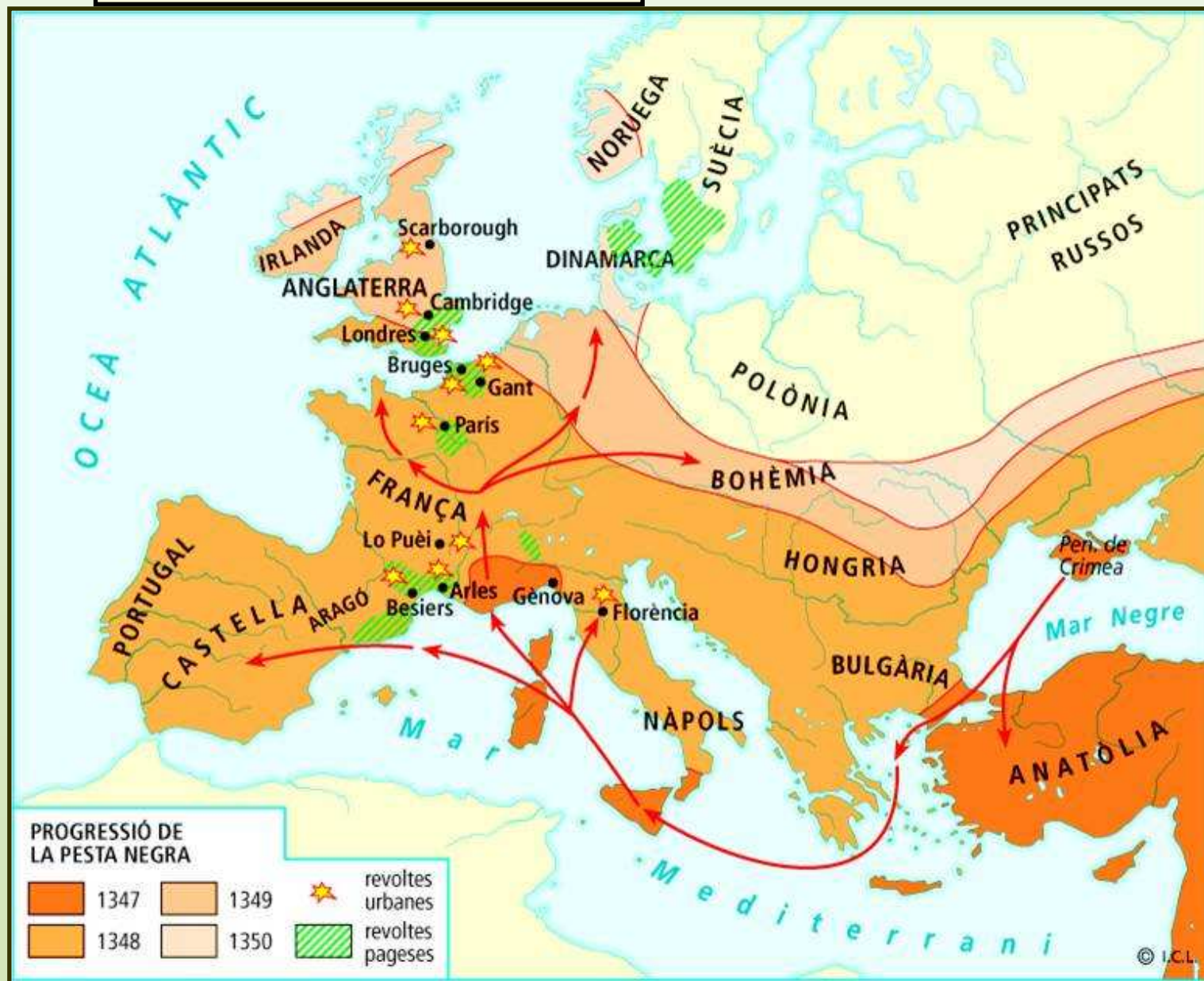
LA PESTA

L'any 1347 va arribar a Europa una epidèmia de pesta d'Àsia. A partir d'aquell moment, l'epidèmia afectà Europa en moltes ocasions, fins que va desaparèixer del continent a inicis del segle XVIII.

La pesta del 1347-1348 va provocar la mort d'un terç de la població europea.

PROGRESSIÓ DE LA PESTA

LA CRISI BAIXMEDIEVAL A CATALUNYA

Catalunya va patir molt durament la crisi baixmedieval, enmig de fam i pestes, el Principat va veure l'extinció del Casal de Barcelona i patí una guerra civil i dues guerres pageses.

Fam i pesta a Catalunya

Catalunya, a causa de la pesta, va perdre , en un segle, la meitat de la seva població.

La crisi dinàstica

L'any 1410 va morir sense successor el rei Martí l'Humà. El conflicte es va resoldre el 1412 en el Compromís de Casp. Ferran d'Antequera es va convertir en el nou rei.

LA CRISI BAIXMEDIEVAL A CATALUNYA

La guerra civil catalana

L'any 1462 esclatà a Catalunya una guerra que enfrontà la Generalitat contra el rei Joan II. A aquest conflicte s'hi van afegir: la lluita entre els ciutadans més rics de Barcelona i els artesans i l'enfrontament entre els pagesos de remença i els seus senyors. Finalment es manté el pactisme i Joan II es reconegut com a rei.

Els conflictes de remença

Els senyors van reaccionar davant la crisi augmentant els impostos i altres obligacions que requeien damunt els pagesos de remença. Aquests van reaccionar exigint la supressió dels *mals usos* *.

Malgrat la derrota dels remences, el rei Ferran II signà la **sentència de Guadalupe** (1486) per suprimir els mals usos i la consideració de serfs, però va mantenir la propietat dels nobles sobre les terres: els pagesos continuaven sotmesos al feudalisme.

mals usos: conjunt de sis obligacions a què estaven sotmesos els pagesos de remença

ALGUNS MALS USOS

Intestia: És un dret senyorial que penalitzava els pagesos que morien sense fer testament. La penalització consistia en la confiscació d'una part dels seus bens, en la majoria dels casos, d'un terç.

Eixorquia: Dret pel qual el senyor rep una tercera part de l'herència del pagès que no té descendència.

Cugucia: Si la muller del pagès era trobada culpable d'adulteri, el senyor tenia dret a quedar-se generalment amb una tercera part dels bens.

Arsia: Indemnització que el pagès ha de pagar al senyor en cas d'incendi fortuït de les seves terres.

Farga de destret : El pagès té l'obligació de comprar i de reparar les eines de treball a la farga del senyor.

Jova: És l'obligació del pagès de treballar les terres del senyor durant uns dies determinats a l'any.

Firma de spoli: Es el pagament pels drets de noces que paga el pare de la núvia (probablement sigui una versió suavitzada del dret de pernada).

Remença personal: Els pagesos sotmesos a la servitud de la gleba, no podien abandonar el mas que treballaven, sense haver-se redimit per part del seu senyor . La redempció afectava no solament el pagès si no també a la muller i fills. Els preus de redempció varien molt en el transcurs del temps i estan en consonància amb l'avaluació que es fa del mas. Les donzelles incorruptes es redimien pagant al seu senyor una quantitat fixa. En la diòcesi de Girona, eren dos sous i vuit diners.

SÍNTESI

